

บทที่

3 แผนแม่บทการพัฒนากระบวนขนส่งสาธารณะในเขตเมืองอุดรธานี

สาระสำคัญของแผนแม่บทการพัฒนากระบวนขนส่งสาธารณะในเขตเมืองอุดรธานีประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

3.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

ระบบขนส่งสาธารณะเมืองอุดรธานีสามารถรองรับการเดินทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยในการเดินทาง

3.2 พันธกิจ (Mission)

“บริการระบบขนส่งสาธารณะรองรับการเดินทางสำหรับคนทุกคน สนับสนุนการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ ลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล ช่วยแก้ไขปัญหาการจราจรและพัฒนาเมืองอุดรธานีอย่างยั่งยืน”

3.3 เป้าประสงค์ (Targets)

- 1) มีระบบโครงข่ายขนส่งสาธารณะครอบคลุมพื้นที่การให้บริการและสามารถเชื่อมต่อการเดินทางกับรูปแบบการขนส่งส่วนต่างๆ ในเมืองอุดรธานี
- 2) มีระบบขนส่งสาธารณะที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพและระดับการให้บริการที่ดีสามารถรองรับการให้บริการอย่างเพียงพอ ยกกระดับคุณภาพการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะรองรับสำหรับทุกคน
- 3) มีระบบขนส่งสาธารณะที่ทันสมัย ปลอดภัย ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ลดการใช้พลังงาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3.4 ยุทธศาสตร์ (Strategic)

เพื่อสามารถขับเคลื่อนแผนแม่บทให้บรรลุเป้าประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถกำหนดแนวทางการดำเนินการแผนแม่บทฯ ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- 1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาโครงข่ายระบบขนส่งสาธารณะให้ครอบคลุมพื้นที่การให้บริการเขตเมืองอุดรธานี และพื้นที่ต่อเนื่องการเข้าถึงได้สะดวกและเชื่อมโยงทุกระบบการเดินทาง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เป็นยุทธศาสตร์ที่สนับสนุนเป้าประสงค์ที่ 1 โดยเป็นการพัฒนาโครงข่ายและระบบขนส่งสาธารณะให้รองรับครอบคลุมพื้นที่ให้บริการได้อย่างเพียงพอ สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเมืองอุดรธานี โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- เพื่อให้เกิดระบบขนส่งสาธารณะที่ครอบคลุมแนวทางการเดินทางหลักของประชาชน ให้บริการอย่างทั่วถึงพื้นที่ในเมืองและพื้นที่ต่อเนื่อง ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย เดินทางได้อย่างต่อเนื่อง
- เพื่อให้เกิดความสะดวกในการเชื่อมต่อระบบขนส่งและคมนาคมทุกระบบ ทั้งสถานีขนส่งผู้โดยสารทั้ง 2 แห่ง สถานีรถไฟอุดรธานี และท่าอากาศยานอุดรธานี รวมทั้งบูรณาการร่วมกับระบบขนส่งสาธารณะในพื้นที่ และรองรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมในอนาคต

- เพื่อให้เกิดประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ จากการลดการใช้น้ำมันส่วนตัว ลดปัญหาการจราจร ลดการใช้พลังงานและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งเป็นเครื่องมือสนับสนุนการพัฒนาเมืองและเศรษฐกิจ อำนวยความสะดวกในด้านการค้าการลงทุนและยกระดับการเดินทางให้สามารถเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- **ตัวชี้วัด/มาตรการติดตามผลดำเนินโครงการ**
 - ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของปริมาณผู้ใช้ระบบขนส่งสาธารณะ โดยผู้ให้บริการติดตามผลเก็บข้อมูลสถิติผู้ใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะในทุกๆ ปี

การดำเนินแผนงานตามยุทธศาสตร์ที่ 1 เป็นการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองอุดรธานี เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงการเดินทางในเขตเมือง และพื้นที่ต่อเนื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด กำหนดให้มีการลงทุนก่อสร้างระบบขนส่งสาธารณะให้ครอบคลุมพื้นที่การพัฒนา และการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะเพื่อรองรับการเติบโตของเมือง ประกอบด้วยโครงการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะ จำนวน 6 สายทาง รวมระยะทาง 100.55 กิโลเมตร ดังนี้

- โครงการรถโดยสารประจำทางไฟฟ้า (Electric Bus) สายสีแดง ระยะทาง 10.80 กม.
- โครงการรถโดยสารประจำทางไฟฟ้า (Electric Bus) สายสีน้ำเงิน ระยะทาง 34.50 กม.
- โครงการรถโดยสารประจำทางไฟฟ้า (Electric Bus) สายสีเขียว ระยะทาง 13.10 กม.
- โครงการรถโดยสารประจำทางไฟฟ้า (Electric Bus) สายสีส้ม ระยะทาง 9.80 กม.
- โครงการรถโดยสารประจำทางไฟฟ้า (Electric Bus) สายสีชมพู ระยะทาง 19.45 กม.
- โครงการรถโดยสารประจำทางไฟฟ้า (Electric Bus) สายสีเหลือง ระยะทาง 12.90 กม.

2) ยุทธศาสตร์ที่ 2: พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะที่ได้มาตรฐาน มีความสะดวก ความปลอดภัยในการเดินทางมีระดับการให้บริการที่ดี

- **ยุทธศาสตร์ที่ 2 เป็นยุทธศาสตร์ที่สนับสนุนเป้าประสงค์ที่ 2** โดยจะเป็นการยกระดับคุณภาพการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะรองรับคนทุกคน โดยจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง ส่งเสริมต่อการเชื่อมต่อและเปลี่ยนถ่ายรูปแบบการเดินทาง ออกแบบสถานี/ป้ายรถโดยสารสาธารณะ/จุดเปลี่ยนถ่ายให้รองรับการเดินทางของเด็ก คนชราและคนพิการ รวมทั้งเสริมสร้างความปลอดภัยในการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ อันจะเป็นการยกระดับคุณภาพการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ เสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาคสำหรับทุกคนในการใช้บริการ สร้างแรงดึงดูดให้แก่ระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง

● **ตัวชี้วัด/มาตรการติดตามผลดำเนินโครงการ**

- จำนวนผู้ใช้บริการที่เพิ่มขึ้นของจุดจอดแล้วจร (Park and Ride)
- จำนวนการเกิดอุบัติเหตุลดลง
- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะที่เป็นเด็ก คนชราและคนพิการ

ทั้งนี้มาตรการติดตามผลจากการสำรวจจุดจอดแล้วจร (Park and Ride) และข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุจากตำรวจ และเทศบาล

สำหรับแผนการดำเนินการในยุทธศาสตร์ที่ 2 มุ่งเน้นแผนงานเพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มความเร็วเดินทางสำหรับการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองอุดรธานีและพื้นที่ต่อเนื่องจะเป็นการพัฒนาจุดเปลี่ยนรูปแบบการเดินทาง และจุดเชื่อมต่อระบบขนส่งสาธารณะ ประกอบด้วยการพัฒนาโครงการจุดจอดแล้วจร (Park and Ride) จำนวน 6 แห่ง ดังนี้

- โครงการพัฒนาจุดจอดแล้วจร (Park and Ride) บริเวณพื้นที่พัฒนาโดยรอบสถานีขนส่ง (พื้นที่สถานีรถไฟอุดรธานี) สามารถเชื่อมต่อการเดินทางไปสู่ระบบขนส่งสาธารณะผ่านสถานีรถไฟอุดรธานี
- โครงการพัฒนาจุดจอดแล้วจร (Park and Ride) บริเวณสถานีขนส่งผู้โดยสารแห่งที่ 2
- โครงการพัฒนาจุดจอดแล้วจร (Park and Ride) บริเวณระบบขนส่งสาธารณะสายสีน้ำเงิน (ทิศเหนือ)
- โครงการพัฒนาจุดจอดแล้วจร (Park and Ride) บริเวณระบบขนส่งสาธารณะสายสีน้ำเงิน (ทิศใต้)
- โครงการพัฒนาจุดจอดแล้วจร (Park and Ride) บริเวณระบบขนส่งสาธารณะสายสีเขียว
- โครงการพัฒนาจุดจอดแล้วจร (Park and Ride) บริเวณระบบขนส่งสาธารณะสายสีชมพู

3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะที่มีความทันสมัย การใช้บริการมีความสะดวก ประหยัดพลังงาน ตลอดจนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- ยุทธศาสตร์ที่ 3 เป็นยุทธศาสตร์ที่สนับสนุนเป้าประสงค์ที่ 3 โดยเป็นการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะให้มีการเดินทางที่ทันสมัย ประหยัดพลังงาน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการอำนวยความสะดวกด้านข้อมูลข่าวสารการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะอำนวยความสะดวกในการเดินทางและการเชื่อมต่อ โดยผนวกกับการใช้ระบบรถสาธารณะที่ทันสมัยใช้พลังงานไฟฟ้าในการขับเคลื่อน ได้แก่ รถโดยสารประจำทางที่ขับเคลื่อนด้วยไฟฟ้า (Electric Bus) และเทคโนโลยีระบบขนส่งอัจฉริยะ (Intelligent Transportation System) และมุ่งเน้นการบริหารจัดการการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะและสนับสนุนการเดินทางและการขนส่งที่ไม่ใช้เครื่องยนต์เพื่อลดความแออัดบนเส้นทาง ความแออัดการจราจร ส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและการขนส่งอย่างยั่งยืน (Sustainable Transport)
- ตัวชี้วัด/มาตรการติดตามผลดำเนินโครงการ
 - จำนวนการร้องเรียนปัญหาด้านการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะที่ลดลง โดยมีมาตรการติดตามผลจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะเมืองอุดรธานี
 - ประสิทธิภาพอัตราการใช้พลังงานต่อผู้โดยสารต่อกิโลเมตรของระบบขนส่งสาธารณะเมืองอุดรธานี โดยมีมาตรการติดตามผลจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะเมืองอุดรธานี

สำหรับแผนงานตามยุทธศาสตร์ที่ 3 จะมุ่งเน้นดำเนินการพัฒนาระบบเทคโนโลยีระบบสารสนเทศสนับสนุนและอำนวยความสะดวกการเดินทาง เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้ทราบข้อมูลล่วงหน้าเกี่ยวกับเวลาการมาถึงของรถสาธารณะ แนะนำเส้นทาง อีกทั้งสามารถทราบตำแหน่งของรถและสถานีที่ผ่าน และข้อมูลทั่วไปรวมทั้งการศึกษาวางแผนการนำระบบบัตรโดยสารร่วมมาใช้งาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้โดยสารได้รับความสะดวกรวดเร็วในการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะและสามารถบริหารจัดการเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมการพัฒนาเมืองโดยการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานี (TOD) ความสะดวกในการเชื่อมต่อการเดินทางและกระตุ้นการพัฒนาเมืองและเศรษฐกิจ ประกอบด้วย โครงการ 2 โครงการ ดังนี้

- โครงการที่ 1 การศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดอัตราค่าโดยสารที่เหมาะสมและใช้งานระบบบัตรโดยสารร่วมรวมทั้งการใช้เทคโนโลยีระบบสารสนเทศในระบบขนส่งสาธารณะ
- โครงการที่ 2 การพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีหลัก (TOD) 3 พื้นที่ ประกอบด้วย 1) พื้นที่ย่านยูดีทาวน์ สถานีรถไฟอุดรธานี และเซ็นทรัลพลาซาอุดรธานี 2) พื้นที่บริเวณสถานีรถไฟอุดรธานี และ 3) พื้นที่เรือนจำจังหวัดอุดรธานี

4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การจัดระบบการจราจรในเมืองอุดรธานี และพื้นที่ต่อเนื่อง

การพัฒนากระบวนขนส่งสาธารณะในเขตเมืองอุดรธานีนั้น จำเป็นต้องทำควบคู่และต่อเนื่องไปกับการจัดระบบการจราจรและการแก้ไขปัญหาการจราจรในเมือง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบการจราจรรองรับการเดินทางประจำวันของประชาชนให้มีความสะดวก รวดเร็วและปลอดภัย ของทั้งการเดินทางโดยระบบขนส่งสาธารณะและการเดินทางรูปแบบอื่นๆ ทำให้มีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในภาพรวม รวมทั้งช่วยส่งเสริมให้การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะมีความสะดวกและรวดเร็ว สามารถดึงดูดให้เกิดการเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางมาใช้ระบบขนส่งสาธารณะมากยิ่งขึ้น โดยแผนงานยุทธศาสตร์ที่ 4 สอดคล้องกับแผนการจัดระบบจราจรและแก้ไขปัญหาการจราจรในเมืองอุดรธานี และพื้นที่ต่อเนื่อง 1) พื้นที่ย่านยูดีทาวน์ สถานีรถไฟอุดรธานี และเซ็นทรัลพลาซาอุดรธานี 2) พื้นที่บริเวณสถานีรถไฟอุดรธานี และ 3) พื้นที่เรือนจำจังหวัดอุดรธานี